

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindellicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1687. Soc. 148.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

chaënsis, cum illius sunt iusta concelebrata, cerei omnes, qui arserunt in exequiis, nihil amiserunt ponderis, quo conducti fuerunt. Id Romam scriptum est, ne tam evidens de illius virtute testimonium lateret posteritatem. Ingens de Noyellio apud Romanos opinio fuit, & erant notissima exempla, quibus eam promeruit.

Profecti ad
Indiam.

2. Indiam petivere non plures tribus. P. Josephus Pereira, & P. Emmanuel Pimenta, Ulyssiponenses. Pereira plenus meritis, & multæ senectutis apud Malabares diem obiit. Pimenta dimissus è Societate rediit Ulyssiponem, ibique rursus Societatem ingressus est, ac Indiam repetiit. Tertius Franciscus Almeida nondum sacerdos.

Moritur P.
Petrus Peixotus.

3. In Domo Professa D. Rochi provectâ senectute extinctus est 8. Octobris P. Petrus Peixotus Ulyssiponensis. Conimbricæ Philosophiam, ac sacras litteras exposuit. Multum promovit Ulyssipone venerationem S. Xaverii introductâ novennâ; unde cætera Collegia nostra, & plurimæ moniales in cœnobiis, ac suis in templis non pauci per Lusitaniam Parochi devotionem hanc induxere. Conimbricæ 1. Augusti obiit P. Franciscus Castelbrancus Lamecensis. Post traditam Conimbricæ Philosophiam nostris ministeriis navavit operam egregiam. Speciale nactus est modum ad tirores, & juniores in virtute instruendos. Scientiam discernendi spiritus præclaram habuit. Tumor in faucibus crescens bene comparatum oppressit.

F. Franc. Castelbrancus.

Annus 1687. Soc. 148.

Novus Generalis.

Vicarius Generalis Dominicus Maria de Marinis Assistentis Italus indixit comitia universæ Societatis in diem vigesimam primam Junii hujus anni. Hanc regebat Provinciam P. Andreas Valæus, qui successerat Josepho Seixio. Habito de more Provinciæ Conventu, electi sunt cùm jure suffragii comitaturi Romam Provinciam, P. Joannes Fonseca Rector tironum, & Emmanuel Sylva, qui postea fuit Provincialis. Romæ 6. Julii electus est Præpositus Generalis Thyrsus Gonzalez Hispanus. Lusitanix Assistentis mansit P. Antonius Regus, qui munus id obibat, ex quo humanis exemptus est rebus P. Franciscus Almada. Hæc fuit tertia decima Congregatio universæ Societatis.

Nuptiæ Mariae Sophiae cum Rege Petro II.

2. In hunc annum incidere secundæ nuptiæ Regis Petri secundi cum Maria Sophia Palatini Electoris filia; Ut sibi esset à confessionibus, secum duxit nostrum Leopoldum Fuesium, virum summis virtutum ornamentis præditum. Importavit illa nostræ Lusitanix, & Societati tempus aureum; ut Annales ostendent suis locis.

Profecti ad
Indiam.

3. Sex tantum dedimus Indicis Missionibus, Josephum Continum, & Josephum Ribeirum, Ulyssiponenses; Emmanuelem Bravum Castelvidentem, Josephum Pirium Penelensem, Philippum Felicem Carrociū Saubaudum: hi sacerdotes erant. Stanislaum Machiadum non sacerdotem. Bravus complures annos laboravit apud Tunquineses, ibique piè decepsit. Pirius apud Cochinchinenses insudans propagando fidem, in ejus odium carceri additus, & omnino alimento privatus, ut fame periret. Erat jam vicinus morti, & sine ullo sensu, cum P. Arnedus Regis Mathematicus ipsi vitam ab Rege impetrans, paulatim cibo fovit, ac vitæ restituit. Vix dici potest, quas pias querelas Pirius adversus Arnedum pronuntiavit, quod se à martyrii palma avulsisset. Indigebat plantatio Pirius, cui non defuit Arnedus.

Aperitur novum templum Scalabitani.

4. Magnâ solemnitate 9. Februarii apertum est, & cœpit usui esse novum templum Scalabitani Collegii. Rectorem agebat P. Dominicus Ferrera. Dicitur est, ut Collegium, sacrosanctæ Virginis Conceptioni. Sequentibus annis & laqueare egregiâ picturâ, & ara major pegmate lapideo affabrè variato sunt exornata.

5. Anno

5. Anno 1684. Lusitani Maronenses indignati, quod nostri homines fræ-
num injicerent eorum cupiditati Brasilos captivandi, & in servitum asserendi, Professi ad Maranoniæ.
seditione factâ nostros omnes de Maranonia exterminârunt. Insanam audaci-
am oppresit Regis pietas, illuc misso Præfecto cum navibus, & milite. Resti-
tuti sunt nostri. Hoc anno quatuor sacerdotes, Jodocus Perius, Antonius Coë-
lius, Antonius Fonseca, & Emmanuel Borba cum Francisco Xaverio Coadjutore
ad eas regiones navigârunt. Coëlius floruit egregiis virtutibus, ut typis edidit
in secundo volumine de Novitiatu Conimbricensi, & in anno glorioso. Fonseca,
& Borba inde facti Societatis, in Lusitaniam misi ad studendum scientiis, abso-
lutis studiis eodem remeabant.

6. Superfuit monumenta defunctorum. Conimbricæ 4. Februarii spiri- Mors Joan. Rodericii.
tum vitalem reliquit Joannes Rodericius Coadjutor faber argentarius. No-
luit otiosum hoc opificium: ad augendum cultum divinum multa ex argento
confecit. Divitem lucra reddiderant, cum ad nos accessit, unice quærens reli-
giosam paupertatem, hanc semper coluit. Asperum naturâ suâ genium sic do-
mabat, ut appareret mitis. Multum illi cum DEO commercium, specialiter
postremis annis, quos transegit cæcus.

7. Eboræ 2. Aprilis P. Paulus Mendesus, ortus Monte majore novo. P. Pauli Men- desii.
Rexit domum Villavissosæ, Funchalense, Farense, & tandem Conimbricense
Collegium; ibi ægotans, cum remedia nihil proficerent, Medicorum judicio
coactus est Eboram reverti, ubi meliusculè habuit, ac Pro-rector Collegii fuit.
Moribus erat antiquis, sine fraudis umbra. Suo loco narratum est, quæ pertu-
lerit à malo dæmone in agro Farense, dum eum exterminare ab domo infesta
conatur. Calumniam à puella impactam, vitæq; periculum feliciter declinavit.

8. Ibidem 2. Augusti P. Dominicus Loufadus Penichiensis. Multum P. Dominii Loufadi.
apud Insulanos Fayalenses laboraverat in excolendo sacris missionibus populo.
Illius mores imbibebant virtutem doli nesciam. Redux ab Insulis jussus est Vi-
sitator Nostorum in Angola, paruit sine excusatione. Postea rexit Ulyssipone
Seminarium. Pro P. Seixio Romam eunte vices Provincialis egit. Demum
creatus Rector Eborensis cum triennio vitam absolverat. Noverunt omnes in
eo animum à rebus caducis alienum, morésque irreprehensos.

9. Redondi in Eborensi diocesi 29. Aprilis P. Emmanuel Temudus Po- P. Emman. Temudi.
voensis. Post Rhetoricæ in Eborensi Academia magisterium, Regis Legatum
comitatur in Angliam, & Flandriam. Annos quatuordecim procuravit rem
temporalem Eborensis Collegii magnis sanè industriis, & emolumentis. Dein
sacris concionibus impendit operam. Prius denuo munus suscepit, quod vi-
deret rem temporalem in deterius ruere. Post annos aliquos, ob vires tanto
labori impares, rediit ad peragenda nostra ministeria, tanquam nihil aliud totâ
vitâ fecisset. Id fuit omnibus spectabili exemplo in viro sene, cujus mores verè
religiosi, & sancti.

10. In Domo Professa Ulyssiponensi 15. Januarii P. Emmanuel Andrada, P. Emman. Andradæ.
natus in diocesi Conimbricensi. Sui temporis literatissimus in re morali, ideòq;
consultus plurimum. Matrem egenam aluit vel oblati, vel conquistis eleemo-
synis. Cum ab ignorantibus boni filii pietatem debitam accusaretur apud Ge-
neralem, ipsum à læcularibus pecunias acceptare; modestè respondit, pecuniam
illam ex mente largientium transmissam directè ad matrem alendam, se ni-
hil aliud esse, quàm purum ministrum Benefactorum; neque ad observandum
quartum DEI mandatum indigere suorum Majorum facultate. Ambitionem
summo odio habuit. In mensa nihil attigit singulare. Precationes suas obi-
bat de genibus. Multa cum à morbis, tum ab aliis causis pertulit constanti pa-
tientia.

11. Ibidem 19. Februarii P. Emmanuel Luisus Ulyssiponensis. Inter P. Emman. Luisii.
præclaros sui temporis Concionatores nomen meruit. Affabilitas charum red-
didit omnibus. Gubernavit Scalabitanum Collegium; ab regenda Domo
Pro-

Professa se excusavit, pluri faciens obedire, quam imperare. Animi affectionibus egregie dominabatur. Quamvis podagra supra modum vexat non destitit à subeundo sacro suggesto, & tribunali confessionum.

Annus 1688. Soc. 149.

Profecti ad
Indiam,

Missionibus Indicis succurrimus hoc anno duodenà concessorum operario- rum. Omnes erant Lusitani. In his nonnulli eminere annis labenti- bus. Sacerdotes erant Ignatius Emmanuel, jam Profectus; Briganti- nus, Michaël Alverus Arganaliensis, Emmanuel Saraiva, qui claris virtutibus obivit Goanus Provincialis. Ceteros nondum ætas permittebat initiari sacris ordinibus. Merentur specialem mentionem Bernardus Sà Ulysisiponensis, & Antonius Diasius Lavrensis. Bernardus strenuissimè procuravit salutem anima- rum infinitos inter labores & cruciatus apud Madurenses. Apud eosdem Dia- sius adhuc insudat. Cùm hæc anno 1720. scribo, agit Visitatorem missionum in regno Malabarico pertinentium cum ad nostros Gallos, tum ad nostros Lu- sitanos.

Profecti ad
Maranoniam

2. Ad Maranoniam quindecim transierunt, Superiore P. Joanne Phi- lippo Belgâ, qui de Maranoniam ad Lusitaniam venerat nova subsidia collecturus. Vir candidissimus, & innocentissimis ornatus moribus egregiam coegit manum; Octo sacerdotes erant, tres coadjutores, reliqui scholastici. Lusitani omnes præter Philippum.

Sodalitas à
bona morte
Brachare.

3. P. Petrus Amaralius Collegii Bracharensis Rector mense Julio fecit initium in templo nostro Sodalitati B. Virginis à bona morte: id peractum præviâ multorum dierum sacrâ missione, & plenariis indulgentiis promulgatis. Diversis in templis nostrorum aliquis per eos dies pro concione exhortabatur populum ad confessionem. Tantus erat concursus, ut crederetur vix in tanta turbe fuisse, qui non exposuisset conscientiam. Nostri & matutinis, & pomeri- dianis horis fedebant circumsepti turbâ. Innumeri detersere animam univèrsæ vitæ confessionibus. Postremo die finitâ concione, Rector exposuit in templo nostro Eucharistiam, & recitatæ preces, quas solent Dominicis diebus dicere Sodales Virginis à bona morte.

Moritur P.
Ludovicus
Diasius.

4. Catalogo Defunctorum in Provincia hoc anno inserti sunt. Eboræ 29. Decembris venerabilis senex Ludovicus Diasius Serpensis Coadjutor spiri- tualis octogenario major. Sanctæ obedientiæ observantissimus: unde cultæ clavo persimilis dicebatur, qui libens sustinet, quidquid ad illum appendunt. Nihil in verbis, aut factis est observatum, quod vel leviter quenquam posset of- fendere. Constitit ex eorum testimonio, qui noverunt in confessione illius con- scientiam, divum Josephum cum ipso amicè locutum fuisse in eo Divi simulacros, quod est in sacello valetudinarii Eborensis Collegii.

P. Petrus Va-
sæus.

5. Ibidem 1. Martii P. Petrus Vasæus Mouramensis. Nullum commo- dum anteposuit majorum imperiis. A multis annis erat in Collegio Made- rensi. Litteras habebat à Generali, quibus illi concessum, ne mitteretur in An- golam. Id nesciens Provinciæ Moderator eam navigationem Petro imperavit: paruit servus Dei obsequentissimè. Reversus in Lusitaniam vixit Eboræ nostri Instituti exercens ministeria. In ejus verbis, ac factis inerat quædam innocua simplicitas, & antiquus candor.

P. Petrus Zu-
zartius.

6. Ulysisipone in domo tironum 28. Februarii P. Petrus Zuzartius Ab- rantii natus. Magnis exarsit desideriis migrandi ad missiones Indicas. Obsta- bant impedimenta duo, nimirum debilitas virium, & amor parentum locuple- tum, ac nobilium. Illud erat mirabile, quoties paruit amor erga parentes, ro- pejus habuit valetudo corporis; quoties verò secum statuit adire missiones, ro- bustiores sensit vires. Hoc experimento comperiens esse DEI voluntatem pa- triam, ac parentes linqui, Goam contendit; ibi annis multis coactus est docere Phi-